

Русия и България

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ
С РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

ДУМА

Мегаполис

Преди година Сергей Собянин заеметското кресло в Москва. Какво се промени?

МОСКОВСКИ НОВИНИ НА СТР. 05

ОНЧКА НИКОЛАЙКОМИ

Стари приятели, нови хоризонти

ЧЕТВЪРТЪК, 10 НОЕМВРИ, 2011

Болшой стана още по-голям

Болшой и преди не беше малък, като имаме предвид, разбира се, не размерите му, а неговото колосално културно значение за страната и света, духовния му заряд, който щедро споделяше с неизброимите си зрители. Преди шест години театърът бе затворен за реконструкция и ето, най-накрая се вдигна знаменитата (тук всичко е знаменито) завеса (всъщност тя е съвсем нова, тук всичко е ново), изтъкана в Италия по същите технологии и със същото количество злато, и прозвуча „Слався“ от „Руслан и Людмила“... Вероятно вие също го гледахте – то бе излъчено пряко в 36 страни в Европа, Америка и Азия – и вероятно, както и аз, се изпълнихте с величието на момента. На фона на многото преживени загуби изведнъж се събуди отдавна забравеното чувство на гордост за Москва, за страната, за руските хора...
Шо се отнася до размерите... Той наистина е станал по-голям – площта му е нараснала точно два пъти. И е възстановена знаменитата акустика! И истинската музика се възвръща към нас! Музиката на истинската Русия.

Юрий Соцков

Алкохол Русия регистрира рекорд по трезвеност. Социолозите потвърждават спада в търсенето на напитки

Все повече руснаци предпочитат бирата пред водката

Две години след старта на програмата за борба с алкохолизацията процентът на тези, които редовно употребяват алкохолни напитки, е намалал от 49 на 43 %.

МИХАИЛ МАЛИХИН
ВЕДОМОСТИ

Делът на руснаците, които не употребяват алкохол, достигна рекордно високо ниво (28%, срещу 22-24% в предишните години) – твърдят анализатори, интервюирали 1600 души в 138 населени пункта от 46 области и републики на Русия. През последната година е намалал броят и на тези, които пият порядко от веднъж месечно (от 33 на 27%).

Съдейки по данните от допит-

ването, най-популярната алкохолна напитка в Русия е бирата, предпочитат я 51% от руснаците, употребяващи алкохол. В тройката на лидерите са също така водката (31%) и виното (29%). Значително по-малко са почитателите на шампанско (10%), коняк и бренди (6%), нискоалкохолни коктейли (4%), мартини и вермут (3%). От спиртните напитки най-малко се търсят ликьорите, а също така уискито (джин, ром) (по 1%).

От участниците в допитването бира и водка употребяват основно тези, които пият по-често от няколко пъти месечно (съответно 71-78% и 37-40%). Руснаците, които пият примерно веднъж месечно, предпочи-

тат виното пред водката (съответно 34% срещу 28%). Виното е най-популярно сред тези, които рядко употребяват спиртни напитки (42%). В сравнение с останалите учас-

Най-непопулярните сред народа спиртни напитки са ликьорите, както и уиски, джин и ром

тници в допитването в тази група има най-много почитатели на нетрадиционни за нашата страна алкохолни напитки: така например коняк, мартини, уиски и ликьори употребяват 12% от тези, които рядко пият,

Вечерната продажба на силни напитки е повсеместно забранена

два пъти по малко (6%) от тези, които пият редовно.

Специалистите твърдят, че по-голямата част от руснаците подкрепят промените в Закона за продажбата и производството на алкохолни напитки.

Най-високо одобрение предизвикват мерките, засягащи детско-юношеската аудитория, като: забрана за продажба на алкохол на места в близост до детски, образователни и спортни учреждения (95%). По-големите наказания за продажба на спиртни напитки на непълнолетни се подкрепят от 94% от анкетираните. Сред приветствените мерки е и забраната за рекламиране на алкохол в продукция, предназначена за непълнолетни.

Ново приложение за айПад

Цял един нов свят

Очаквайте
през ноември

TOUCH Russia

Безплатно в APPStore

В рамките на проекта
Russia Beyond the Headlines

Енергетика Русия възнамерява да обърне износа на газ от Запад на Изток

Руският газ променя посоката си

Молбата на Русия да се промени новото газово законодателство на Европейския съюз така и не бе чута. Това принуждава енергетиците да обърнат лъвския дял от износа на Изток.

ТЕЙМУР АБУЛЛАЕВ
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

На първо място става дума за дългосрочно сътрудничество с Китай. Министърът на енергетиката Сергей Шматко събщи, че това ще помогне на руските компании да минимизират инвестиционния риск при разработката на нови находища. По неговите думи противоречията с регулаторите на енергийния пазар в ЕС възникват заради разминаването в идеологиите за изграждане на отношения в отрасъла. Особено в дефинирането на такива понятия като енергийна сигурност. За ЕС това е намаляването на минимум на енергийната зависимост от Русия. Нашата страна обаче подразбира кои са възможностите за дългосрочно инвестиционно планиране на своите стратегически проекти. Ръководителите на руските енергийни компании са на мнение,

Молбата на Русия да се промени новото газово законодателство на ЕС така и не бе чута

ние, че единствено дългосрочните договори са в състояние да гарантират изплащането на многомилиардните инвестиции за изграждането на надеждна тръбопроводна и транспортна инфраструктура. Министърът на енергетиката уточни: „Дългосрочните договори са разбираема система за ценообразуване

и обосновка на инвестициите, това са нашите „свещени крави“ и на нас ни е трудно да се откажем от тях.“ Независимо от това, успокоява Шматко, че „газовите отношения“ с ЕС достигнаха до задънена улица, Русия се ангажира да изпълни всички предварително подписани споразумения за

доставки на „синьо гориво.“ „Ние съжаляваме, че се стигна да такава ситуация с партньорите от ЕС“, заяви Сергей Шматко. Според неговите думи Русия е възприемала пазара на ЕС като приоритетен до момента, когато неговото развитие е било предсказуемо. А днес заради силното разминаване в прогнозите на европейските анализатори за потреблението ролята на газа в енергийния баланс е прекалено размита. Същевременно Министерството на енергетиката не губи надежда, че преговорите ще приключат съгласно „руския сценарий“, в резултат на което енергийният диалог ще стане взаимноизгоден. Ще напомним, че Третият енергиен пакет предвижда ограничения за дейността на компаниите, подобни на „Газпром“, като например, че доставчиците на газ не могат да са собственици на транспортните мрежи. Междувременно стана известно, че ЕК е отхвърлила идеята за подписване на споразумение с Русия, което да урежда правния режим на енергийните проекти, включително газопровода „Южен поток“

Космос Новият международен космически екипаж е готов за старт

Следващата експедиция ще е с позивна „Астра“

Потвърдена е готовността на екипажа на новата експедиция към МКС. Тя да трябва полети в Космоса на 14 ноември.

ТАРАС ФОМЧЕНКОВ
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

В състава на основния екипаж са руснаците Антон Шкаплеров и Анатолий Иванишин, а също така астронавтът от НАСА Даниел Бърбанк. Техни дубльори са Генадий Падалка, Сергей Ревин и Джоузеф Акаба. Двата екипажа успешно преминаха ситото на изпитните тренировки в Звездното градче.

Можете да не се съмнявате: смяната е очаквана с нетърпение от нашия Сергей Волков, астронавт от НАСА Майкъл Фосум и японца Сатоши Фурукава, които са на орбита. Те трябваше да се завърнат на Земята на 22 ноември. Но всичко се промени заради аварията на ракетата „Съюз-У“ с космическия кораб „Прогрес М-12М“. Новият екипаж на МКС ще полети към станцията с позивната „Астра“. Научната програма на новата експедиция е не помалко наситена, отколкото предишните. Около 40 експери-

Екипажът е готов за полета

мента, както се казва, за всеки вкус. В частност, космонавтите трябва да задействат микро-спътника „Чибис-М“, който ще изследва мъгли. „Чибис“ тежи около 40 килограма.

А за Иванишин по неговите думи най-интересен е медико-биологичният експеримент „Типология“. Той е насочен към изу-

чаването на типологичните особености на операторската дейност на екипажите на МКС по време на продължителен полет. Неговият спътник, астронавтът Даниел Бърбанк, събщи, че му е интересен експериментът, свързан с изучаване влиянието на безтегловността върху човешкия организъм.

Нови правила за преброяване

Въвеждат се нови правила за преброяване на руските граждани зад граница. Обновеният ред за преброяване е насочен едновременно не само към осигуряване ефективност при събирането на необходимите данни, но и към максимален комфорт за тях. Той предвижда възможността гражданинът да бъде регистриран както при лично негово явяване или на негов законен представител, така и дистанционно – по пощата, факса или интернет. Регистрацията в консулската служба не е задължителна, но Министерството на външните работи на Русия препоръчва да се ползва тази възможност. По подробно: на адрес <http://www.rg.ru/2011/10/26/uchet.html>.

ДЕТАЙЛИ

Лишават наркобароните от имущество

Руските служби за контрол на наркотиците направиха кардинално предложение: да се конфискува имуществото на наркобароните, ако те не успеят да докажат, че е придобито законно. От всички разгледани досега случаи едва една десета част от заповираното имущество се конфискува от съдилищата. (Годишно са регистрирани над 200 хиляди престъпления, свързани с трафика на наркотици.)

Интерпол по следите

През тази година Националното централно бюро на Интерпол в Руската федерация по свои канали издири в други страни 87 престъпници, задържа 60 и депортира 43. Между другото, руският офис на Интерпол бе сред първите, които се включиха към информационно-комуникационната система на международната полиция I – 24/7, работеща 24 часа в денонощието, седем дни в седмицата, което позволява бърз обмен на оперативна информация между подразделенията.

Пияни лосове

В Подмосковието расте броят на сблъсъци на коли с лосове. Увеличаването на броя на такива произшествия през есента се обяснява с факта, че животните преяждат с паднали и ферментирали диви ябълки, в следствие на което се опияняват и по-често излизат на пътищата. Месечно се случват по 20 такива инцидента. Най-много от тях са регистрирани на шосетата М-9 („Балтика“), М-1 („Беларус“) и М-3 („Украйна“).

Китайски шпионин

Позовавайки се на Центъра за обществени връзки на ФСБ на Русия, РИА Новости събщи, че руските спецслужби са задържали китайски шпионин, който се опитвал да събере данни за ракетния комплекс С-300. В хода на следствието е установено, че китайският гражданин под прикритието на преводач на официални делегации е предприемал опити да получи от руски граждани срещу парично възнаграждение технологична и ремонтна документация.

ЧУЖДИТЕ МЕДИИ ЗА РУСИЯ

LA VANGUARDIA

КАК МОСКОВЧАНИ ПРЕСИЧАТ УЛИЦАТА

ИСПАНИЯ

Наскоро се навърши точно една година, откакто на длъжността градоначалник на град Москва бе назначен Сергей Собянин. Новият столичен кмет има намерение да „изкопае“ в Москва 92 нови пешеходни подземи, за да могат московчани безопасно да пресичат твърде опасните московски улици. Макар че това може и да не бъде забелязано веднага, но подземи са едно от първите съоръжения, с които се сблъсква човек, който от кратко време е в Москва.

POLITYKA.PL

СЪВЕТСКИЯТ ГРАД-ПРИЗРАК

ПОЛША

Днес изоставеният град Пирамида е бил най-големият съветски населен пункт в Шпицберген. Преди тук са живели повече от хиляда души. Миньорското селище е трябвало да се превърне във визитна картичка на СССР в Арктика: високят жизнен стандарт и съвременните технологии компенсирали продължаващата три месеца полярна нощ, както и прекъснатата връзка със света заради замръзналото море. А сега седем дни в седмицата от юни до септември тук пристигат кораби с туристи от цял свят.

FT

РУСКО-УКРАИНСКИТЕ ОТНОШЕНИЯ: ЗАТОПЛЯНЕ

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Големият план на Владимир Путин за създаване на Евразийски съюз в бившето съветско пространство като че ли придобива форма, след като неотдавна в Санкт Петербург бе подписан договор за свободна търговия с много държави от ОНД. Малко подробности са публично достояние, но съдейки по всичко, създадена е основа за разрешаване на спора между Русия и Украйна относно търговията с газ, който пречеше на отношенията между двете страни.

ENTN

БОМБАРДИРОВАЧЪТ СУ-34 ВЗЕ ДЪРЖАВНИЯ ИЗПИТ

КИТАЙ

Напълно приключиха държавните тестове на фронтните бомбардировачи Су-34. В документите за приемане, подписани от главнокомандващия ВВС Александър Зеленин, се съдържа препоръка за приемане на въоръжение на този тип самолети. Военните експерти трябва да пристъпят към подготовката на необходимите документи, за да може през 2012 г. тази машина да започне да навлиза в армията и да бъде официално приета на въоръжение в подразделението на руските ВВС.

DW

ДЮСЕЛДОРФ ПОМАГА НА МОСКВА

ГЕРМАНИЯ

Москва и Дюселдорф отдавна са делови партньори. През 2012 г. ще се навършат 20 години, откакто между двата града възникнаха приятелски отношения. По време на поредните дни на икономиката на Дюселдорф в Москва, които по традиция протичат през есента, германските колеги споделиха опита си в релацията на програми за финансово подпомагане на малкия и средния бизнес. В тази област немските партньори имат натрупан богат опит, Москва се стреми да го повтори.

ФОТОФАКТ

REUTERS/VOSTOCK-PHOTO

НАЙ-ИЗВЕСТНИТ

Сертификатът "Роден в Деня на седмия милиард" получи Пьотр Николаев, който се появи на бял свят в нощта на 30 срещу 31 октомври в Калининград. Момчето се роди няколко минути след полунощ.

Избор Проблемите пред Владимир Путин в навечерието на неговото ново президентство

Кремъл: графикът за утрешния ден

Трети президентски мандат - това е сериозно предизвикателство за Владимир Путин. Ние определихме основните проблеми, които трябва да бъдат решени, за да бъде президентството от полза за страната.

ДМИТРИЙ КАРШЕВ
РУССКИЙ РЕПОРТЕР

Вертикалът на властта

Установяването на йерархия във властта бе венецът и смисълът на административната политика на първия мандат от президентството на Путин. Това, което не успя или не пожела да направи Путин, довършваше Медведев.

Но именно тогава се изясни, че изграждането на система за йерархично подчинение само по себе си не решава проблема. Така и не се утвърди разбираема и прозрачна система за подбор на кадрите за поста губернатор - вследствие на това много често губернатори се назначават, за да изпълнят някаква конкретна задача, по правило с цел да усмират местния елит. Но колкото и да е парадоксално, фактическото разпространение на вертикалния принцип на управление на ниво градове спомогна губернаторите от "путинско-медведевия набор" да се окажат едва ли не по-влиятелни от своите предшественици. Ако преди време центърът можеше да лавира с вътрешно-регионалните противоречия, то сега му се налага да си има работа с доста по-сплотени сили. Както показва опитът от късния СССР, фактическото назначение на регионалната власт не гарантира нейната лоялност в критична ситуация. Така че днес пред Путин стои много важна и изключително сложна задача: да "национализира" създадената от него йерархия във властта - да я накара да действа, изхождайки от държавните цели.

Старият държавен проект

В последните години от управлението на Борис Елцин значителна част от руското общество бе обхваната от дълбоко разочарование от пазарните реформи и реализацията на реваншистки сценарий с различна степен на жестокост изглеждаше почти неизбежна. Именно идването на Путин на власт неочаквано върна надеждата в страната.

Парадоксално е, че надеждите на коренно противоположни групи от обществото се оказаха свързани с Путин. И което е още по-интересно, с данъчната реформа и Кодекса за Земята, от една страна, и укревяването на властта по вертикала, от друга, той успя да удовлетвори и едните, и другите. За известно време реформаторският курс на Путин стана национален. Но субективно погледнато, съдейки по резултатите от социалните допитвания, руснаците не почувстваха коренно подобряване на качеството на техния живот. В същото време остава впечатлението, че Путин като че ли е решил, че капиталният ремонт в страната е приключил и остава само да се оправят дреболиите и да се замажат последните дупчици.

ПРЯКА РЕЧ

Владимир Путин

Въпросът не е в броя на мандатите и в годините, през които си на власт. Във ФРГ Кол също беше 16 г. на власт. Да, той не е бил президент, но това фактически е първото лице в държавата, в изпълнителната власт. А във Франция след Втората световна война? Там президентският мандат е бил 7 години, без ограничения в броя на избиранията. И едва съвсем скоро внесоха изменения в конституцията - до 5 години и 2 мандата. Те по принцип направиха това, което е у нас. За какво говори това? За това, че, когато страната се намира в сложни, тежки условия, излиза от кризата, стъпва си на краката, ето тези елементи на стабилност, в това число и в сферата на политиката, са от изключително значение.

ИЗ ИНТЕРВЮ ПРЕД ТРИТЕ ВОДЕЩИ РУССКИ ТВ КАНАЛИ

Именно идването на власт на Путин неочаквано върна надеждата на страната

Но ако на избирателите, както и преди, им се струва, че отвсякъде тече, то нужен ли им е днес, както и през 1999 г., такъв ремонт? С особена острота на Русия днес са й необходими нов социалнополитически дневен ред, нови проекти и разбирания, обясняващи какво и защо ще се случва с нея занапред. И до голяма степен на Путин сега му е по-трудно да намери всичко това, отколкото преди дванадесет години, тъй като всичко, намиращо се на повърхността, е използвано, а може би донякъде му е и полесно: и той лично, и политическата класа като цяло придобиха опит и собствена ориентация. Ние вече можем да анализираме собствените си успехи и грешки, а не само корейските, японските, бразилските и други "модел".

Политическата депресия

В тясна връзка с предишния пункт е въпросът за настроението на активната част от обществото. Броят на хората, напуснали страната през последните няколко години, се оценява различно, но каквито и да са истинските цифри, ясно е, че нетният приток на висококвалифицирани, енергични и таланти хора е отрицателен. Бизнесмените заминават, страхувайки се за сигурността на бизнеса им и жертвайки печалбата заради по-спокойните условия, учените - заради недостатъчното финансиране, младежта - заради отсъствието на вдъхновяващи перспективи и ефективни "социални асансьори". Емиграцията е само един от симптомите на апатията, обзела най-младата и най-активна част от обществото в период, когато управлява млад президент-модернизатор. Разбира се, отчасти тази апатия бе предизвикана от кризата: по правило политическата депресия е свързана с икономическата, но при тази ситуация липсата на динамизъм се усети още по-

ЦИОРА

68%

-такъв е рейтингът на одобрението на Путин на поста премиер по данни на социологическите проучвания на "Левада център"

силно. Все по-явна бе липсата на свежи идеи у властта, при това не се виждаше готовност в търсенето да се включат свежи интелектуални сили. Необходими са нестандартни подходи и е очевидно, че така или иначе те трябва да са свързани с разширяването на пространството на реалния политически диалог. Хората ще пожелаят да се върнат в политиката само тогава, когато видят и повярват, че тях не ги разиграват в името на мимолетни цели, че тяхното мнение действително е важно. За това са необходими от една страна институционални, а от друга - имиджови промени: Путин трябва да върне доверието към него - не на радикалните, а на равнодушните. В проти-

Глас народен

АНЕКДОТЪТ Е ВИД ГРАДСКИ ФОЛКЛОР - ВИАНАГЕТОЧЕН

Анекдот за Дмитрий Медведев

В Москва беше такава жега, че Медведев се намирал в сянка на Путин, просто поне малко да се охладя.

Анекдот за Владимир Путин

Февруари 2012 година. Плакат на стената в избирателната секция: "В неделя, 4-ти март, ще се проведат избори за президента на Руската Федерация Владимир Путин".

вен случай някой ден "паралелната" Русия може да погълне "основната".

Отношенията със Запада

Последното "сбогом" на Владимир Путин със Запада, което той си взе в качеството си на втори президент на Русия, не бе от най-дружелюбните. Неговата реч в Мюнхен, с която той твърдо противопостави интересите на нашата страна на интересите на евроатлантическите структури, създаде условия да се говори едва ли не за нова студена война. Малко преди това, във връзка с делото на Литвиненко, фактически бяха замра-

Емиграцията е един от симптомите на апатията, обзела най-активната част от обществото

зени отношенията с Великобритания, а и Ангела Меркел възприемаше Путин много постудено, отколкото Герхард Шрьодер.

Западните лидери и дипломатическите представители вече побързаха да заявят, че изборите са изключително вътрешен въпрос на Русия и те ще си сътрудничат с всеки законно избран ръководител. Но и без тези красноречия бе ясно, че днес Русия е толкова силно интегрирана в световната икономика, че за прекратяване на контакти, за сериозно "замразяване" не може и дума да става.

Междувременно от публикуваните в наш сайт материали на WikiLeaks става ясно, че например във Вашингтон не само са "изказвали желание", но и са се опитвали да организират широкомасабна интрига, за да може Медведев да остане на втори президентски мандат.

По този начин Путин демонстрира мускули, с което най-вероятно ще се постарее да покаже на Запада, че той не е чак

толкова страшен, колкото се опитват да го обрисуват. Не е толкова сложно това да бъде направено. Не е тайна, че Путин като политик е изключителен прагматик. По същество, в момента ние наблюдаваме повторение на ситуацията от първите месеци на неговия първи мандат, когато чуждите държави се отнасяха към "кадъра" на КГБ изключително предпазливо. Но когато се "поотърсиха", се оказа, че взаимноизгодното сътрудничество по най-различни направления е напълно възможно. Това първо "презареждане" продължи няколко години - до войната в Ирак и до делата с ЮКОС.

Съратниците

Когато дойде на власт през 1999 г., Владимир Путин бе един без екип. Обкръжението на Борис Елцин любезно му предложи своите подставени лица, но той почти веднага започна да внедрява във властта собствени кадри. Така възникна феноменът "приятелите на Путин", които днес контролират повечето ведомства и заемат управленски постове в икономиката.

Екипът на Путин се набираше не толкова по принципа на професионалната компетентност, колкото по принципа на преданост към държавния глава. Но тази логика, напълно уместна, ако не и единствено възможната в "апаратната" борба, показва дефекти когато става дума за ефективност в управлението на страната.

Днес вече съвсем не е ясно кой от кого зависи. От една страна - приятелите на Путин - всички са му задължени, а от друга - често той просто няма с кого да ги замени, дори когато това се налага. В резултат на това постоянно се прави размесване на едно и също тесте карти. Ярък пример е Дмитрий Козак, който за десет години смени около десет длъжности. Случват се и по-неприятни неща, като почти открита война между различни групи "приятелите" от спецслужбите, която се разгоря през 2007 г. - точно когато Путин трябваше да освободи президентския пост.

Все пак, предприемат се плахи опити за подмяна на елита - изглежда, прокремълските младежки организации се занимават с това, и не на последно място Медведев заради това замисли президентския кадрови резерв. Но засега не се вижда реален ефект - основно условие да попаднеш във висшата власт, както и преди, си остава запознанството - много често вече не с Путин, а с някой негов приближен. По презумпция качеството на работата на такъв елит не може да бъде високо. Сформирането на нов екип на основите на принципа на професионализма се превръща едва ли не в най-важната стратегическа задача за президента. А идеалният случай е още и създаването на постоянен източник за попълване и ротация на кадрите.

Пълния текст може да намерите на сайта на списание

Набор Желаетелите имат право да не служат в строителни войски, а да работят по граждански специалности

Редник, отивай да ставаш санитар!

Санитар, бояджия, лесничей, почиствач в цирка. Младите руски момчета имат пълното право да не служат в строителни войски, а да работят по граждански специалности.

При това за пари.

РОМАН РОЖКОВ
"КОМЕРСАНТ ДЕНГИ"

Алтернативна история

Законът за алтернативната гражданска служба (АГС) се заражда преди близо десет години в бурни спорове между военни и цивилни. "Оттогава досега в Държавната дума са обсъдени шест версии на закона. Окончателният проект е разработен в Генщаба, внесен в правителството през януари 2002 г. и приет с незначителни поправки", – си спомня директорът на правозащитната група "Гражданин. Армия. Право", член на съвета при президента по развитието на гражданското общество и правата на човека Сергей Кривенко. В крайна сметка срокът на АГС става 3,5 години, като тя предлага преимуществен принцип на екстериториалност (служба не по местоживее), заплащане на труда на нивото на минималната заплата, непрестижна работа, свързана с голямо физическо натоварване.

Тъй като условията на АГС се оказват достатъчно тежки, в първите години на действието на закона на "алтернатива" се съгласяват основно членове на комуни и организации от рода на "Свидетели на Йехова" – хора, на които вярата не им позволява да държат оръжие в ръка, както и пацифисти. "Свидетели", баптисти, адвентисти и днес представляват преобладаващо мнозинство сред тези, които се обръщат с молба за "алтернативна служба".

От 2008 г. срокът на военната служба е съкратен до една година, като е намален пропорционално и срокът на АГС – до една година и девет месеца.

Ако носещият АГС работи в организации на военния отрасъл, то срокът е по-малък – 18 месеца.

Недействащ принцип

Всеки руснак, достигнал наборна възраст, има право да направи избор в полза на АГС. За това е нужно половин година преди първата повиквателна да занесе във военната комисия заявление, в което да посочи причините за своя избор.

Веднъж годишно се издава заповед, в която се посочват свободните места и предприятия, където получателите право на АГС могат да прекарат службата си. Сега в този списък са включени 633 организации, 4800 работни места по 125 професии, а Федералната служба по труда и заетостта (Роструд) разпределя тези свободни места сред донаторниците. Това става по следната схема: Повиквателната комисия получава заявление и произнася решение по него. Положителните заключения отиват в областната военна комисия, която ги препраща в Генщаба, а оттам документите се отправят в Роструд, където се приема решение относно всеки донаторник. След това вече е невъзможно да се откажеш от определеното от АГС място.

В по-голяма част от случаите алтернативните служещи работят като санитари в болници, интернати и домове за стари хора, строители, бояджии, работници в заводи, лесничей, библиотекари, в пощата. От 383 донаторника, които са получили право през 2010 г. на АГС, 243 се трудят в болници и други учреждения от социалната сфера, 29 – в училища и интернати, 23 – на село, 77 – в пощенски отделения, 11 – в структурите на Роскосмос, Федералната агенция по медицина и биология, Спецстрой и Федералната служба за изпълняване на наказания.

ДРУГ ВАРИАНТ

Трябват ни профита

➔ **Юрий Гаврилов**
ВОЕНЕН
НАБЛЮДАТЕЛ

През близките пет години количеството на професионалните войници в руските Въоръжени сили ще се увеличи над два пъти. Това ще позволи съществено да се съкрати набирането на донаторници в армията. По указ на президента Дмитрий Медведев, в сравнение с пролет' 2011 през октомври-декември броят на новобранците ще бъде намален с повече от 80 хиляди души. Освен това, по пряка инstrukция от държавния глава от военен строй са освободени аспиранти и преминали успешно матура абитуриенти. По този начин МО осъществява решението за назначаване на сержантски постове и високотехнологични длъжности в армията и във флота не на донаторници, а на военни професионалисти. Колкото повече от тях бъдат назначени, толкова по-малко хлапаци ще са нужни на държавата за защита на своите национални интереси. Страната пък ще получи повече работници, инженери и лекари. Военните приветстват това решение и към днешните 200 000 служещи по договор са готови да добавят още 225 хиляди.

ЦИФРИ

633

организации ежегодно предоставят за АГС 4.5 хиляди работни места по 125 професии

95

процента от служещите на алтернативна служба се трудят по местоживее

При всички положения донаторникът трябва да забрави за работа по своята специалност. Въпреки това при алтернативно служещите важат положението от Трудовия кодекс: заплата, отпуск, почивни дни – всичко това се зачита, а освен това трябва да им бъде предоставено обществено или безплатно жилище.

Разбира се, заплатите в АГС не са големи. Все пак, от 600-700 рубли през 2004 г. те нараснаха до 8-9 хиляди рубли (около 200-225 евро), а в Спецстрой плащат до 20-30 хиляди рубли.

За разлика от обикновените работници, алтернативно служещите нямат право да приключат трудовия си договор или да работят на друго място по съвместителство. Последното правило е чисто формално: не е позволено да се съвместява, но не са предвидени никакви санкции за това нарушение.

Освен това алтернативно служещите имат право да се обучават – в задочна или вечерна форма на обучение. Това е сериозен плюс: за година и девет месеца служещият може, като нощува къщи, да получи и някакво образование.

"Отивай да служиш като всички нормални мъже!"

Въпреки всички преимущества, които би трябвало да привлекат на алтернативна служба хората, броят на преминалите през АГС за времето на съществуването ѝ е изключително малък. По данни на Роструд, за целия период от 2004 до 2010 г. са били подадени 5388 заявления за АГС, като при 4072 (8,5%) случая са дадени положителни заключения, но в АГС са били насочени само 2714 души. "На един му се родило дете, друг го приели във вуз и затова му се полага отсрочка, трети пък не отишъл по медицински причини", обяснява Игор Низов. За пролетния набор 2011 право на АГС са получили 294 души.

"Причините за непопулярността на алтернативната служба са банални: отсъствие на достоверна информация, тиражиране на слухове за АГС, които порождават предубеждения към

МНЕНИЯ НА БЛОГЪРИ

Какво говорят в мрежата

➔ **АГС е с един куршум да убиеш два заека. Първият се казва „не искам да служа“, вторият – „искам да си намеря работа“.** В армията си по 24 часа на денонощие, а на работа – по 8 часа на ден с почивни дни."

МАЛFROM.MALFROMTHEEARTH

➔ **Хората с неголеми доходи или които нямат връзки просто нямат друг изход за да не попаднат в армията. Това е възможност да печелят пари, да се срещат с роднините си, да получат образование, да бъдат хора с ненакърнено чувство за собствено достойнство. Какво плебейско и мизерно има в това да оказваш помощ на други хора, да проявяваш състрадания?**"

LA_VICTORIYA1

➔ **Странно, че почетното (би трябвало да е такова) задължение да защитаваш Родината се заменя от невалифициран, нископлатен труд. Алтернативната служба е позор за държавата."**

KALMYKOV_ANDREY1

този вид служба като към нещо непонятно, съмнително, обяснява авторът на книгата "Алтернатива на набора", експерт към Института по правата на човека Лев Левинсон, един от създателите на закона. – Много хора и досега мислят, че ще им се наложи да се мъчат четири години, "изнасяйки нощни гърнета от болничните стаи".

Друго едно разпространено заблуждение е, че право на АГС се дава само по религиозни причини. В конституцията е казано ясно: както по вероизповедание, така и по убеждения. При това не само по пацифистки. "Аз съм виждал подобно явление, разказва Лев Левинсон. – Тогава армията воюваше в

Чечня и младежът беше написал, че армията се използва вътре в страната, а той е мюсюлманин и смята за недопустимо да се окаже в положение, при което би му се наложило по заповед да стреля срещу братята си по вяра. И, колкото и да е странно, даже такъв предизвикателен аргумент даде ефект и наборната комисия му предостави право на АГС."

От личен опит

Миналия август 22-годишният Борис Левинсон приключи АГС в пощата. "След завършване на колежа по специалност "киномеханик" воювах две години с военната комисия, пропуснах четири набора, като се опитвах да получа разрешение за АГС, – си спомня той. – Постоянно ми се губеха документите и ме караха пак да ги правя. Понеже, виждаш ли, ние ги изгубили някъде. В крайна сметка се сдобих с направление от тях. Не бих се отказал и от болница, бях готов за това, но ми се усмихна късметът и работих като пощальон". По думите на Борис, единствената трудност е било ставането рано сутрин: работният ден е започвал в 6,15. "Както и работа в събота. Въпреки всичко това не беше армията. Имах отпуски, плащаха ми и болнични. Заплатата ми беше както на другите пощальони – 11 600", – казва той.

Между впрочем популярността на АГС расте. "Ако от 2007 до 2009 г. за АГС са кандидатствали около 450 донаторници на година, то през 2010 и 2011 г. техният брой нарасна 1,7 пъти, – разказва зам.-началникът на Роструд Алексей Вовченко. – Самите ние се учудваме на тези цифри, защото по същество в законодателството нищо не е променено, сроковете бяха намалени още през 2008 г. Може би това е един вид захсъняла реакция, може би нещо се е променило в убежденията на младежите относно наборната военна служба."

Пълния текст може да намерите на сайта на "Коммерсант Денги"

А дали да не постъпва след службата в медицински институт?

Портмоне Половината от столичния бюджет се използва за гражданите

Москва вярва на сълзи

Заместник-кметът на Москва по социалната политика **ЛЮДМИЛА ШВЕЦОВА** разказва за новите социални програми, които ще бъдат приложени в града през следващите пет години.

В Москва живеят както най-богатите руснаци, така и хора, които едва свързват двата края. Делът на населението с парични доходи под социалния минимум съставлява 11,6%. По темпове на намаляване на бедността столицата днес е на шесто място в Русия. Същевременно в Москва са най-високите заплати – сега средно малко над 38 хиляди рубли, а към 2016 г. трябва да стигнат до нивото от 59 хиляди. Москва е с най-нисък процент безработни – 0,66%, като свободните работни места са 3 пъти повече. Пак Москва е с най-висок социален стандарт по пенсии – минималният доход на неработещите пенсионери не може да бъде по-малко от 11 000 рубли, а от януари 2012 г. ще бъде 12 хиляди. Разликата (средно около 4 хиляди рубли) ще се поеме от града. Само 161 хиляди пенсионери получават минимална пенсия, останалите 1,9 млн. имат по-високи доходи. Например пенсията на военните инвалиди е средно 25 хиляди рубли (някои получават и по 36-38 хил.), на участниците във войни – 23 000 рубли, тилловите труженици също получават над стандарта. При това, за разлика от други региони, Москва не включва в общия доход нито помощите под формата на продукти, нито ежесмесните надбавки.

Московският бюджет не се скъпи и за подкрепа на бедните семейства с деца. 770 000 деца от 560 хиляди такива семейства получават помощи. Особено внимание се отделя

Новите вагони на московското метро: на инвалидите им е удобно

Московската социална програма в цифри

От 1 януари 2012 г. минималният доход (пенсия + допълнение) на неработещите пенсионери ще достигне **12 хил. рубли** (сега са **11 хил. рубли**); **за 770 хил. деца** от малоимотни семейства ще бъде двойно увеличен размера на ежесмесните

надбавки за деца във възраст от **1.5 до 3 години**; **от 5 хил. рубли до 6 хил. рубли** ще се увеличи ежесмесната компенсация за грижа за дете-инвалид. Социална подкрепа получава почти всеки втори москвичанин: **3,1 млн. души**

се ползват с право на безплатно пътуване в градския обществен транспорт; **2,7 млн. души** се ползват с отстъпки при плащането на комунални услуги, а **2,1 млн.** при други социални плащания; **900 хил.** ползват компенсация при телефонната сметка.

на многодетните семейства. Ако се сумират всичките полагащи им се плащания и помощи, включително и безплатно пътуване в обществения транспорт, почивка в оздравителен лагер, безплатна детска градина, детска кухня и лекарства, ще излезе, че за всяко дете от многодетно семейство бюджетът изразходва средно от 13 до 22 200 рубли на месец, а за дете-инвалид – до 25 000. В Русия 600 хил. деца всяка година безплатно ходят на театър.

С една дума, в Москва половината от бюджета отива за социална защита и тя покрива над 4 милиона граждани. Новата програма има за цел да се увеличи дела на трудоустроените инвалиди до 84% (сега е 52%). Сега в предприятия и организации "по квота" работят 32 600 инвалиди, от които 2600 са трудоустроени през тази година. През 2016 г. се планира този показател да достигне до 40 000 души. За целта е необходимо допълнително да се от-

крият 12 500 работни места. Задачата е към 2016 г. 97% от инвалидите да се ползват от рехабилитационни услуги. За изпълнение на неотдавна приетата държавна програма за социална подкрепа на жителите на Москва в периода 2012-2016 година е отделена огромна сума – 2.1 трилиона рубли. Като към това се прибавят разходите за здравеопазване, образование, култура, можем да видим какви инвестиции градът прави в хората.

КАК ВЪРВИ ЖИВОТЪТ?

СНИМКА: АЛЕКСЕЙ МАЙШЕВ

РЕЙТИНГЪТ Е ОПТИМИСТИЧЕН АГЕНЦИЯ "ФИЧ" ПОСТАВИ МОСКВА НА РАВНИЩЕ ВВВ

Както разясняват от агенцията, потвърждаването на рейтинга е отражение на силните показатели на благосъстоянието и икономическото развитие на Москва, гъвкавостта на капиталовите разходи и силните показатели на обезпечеността на дълга. Освен това в рейтинга са отчетени намаляването на риска след кризисния период на финансова нестабилност и забавянето на ръста на икономиката на страната през 2008 – 2009 г. Москва има силни финансо-

ви показатели както по руските, така и по международните стандарти, което отразява способността на града да се противопоставя на "външен" шок, отбелязват от агенцията. Дълговата обремененост на града е умерена. Градът пряко или косвено контролира широка мрежа от унитарни предприятия, а също така е акционер в компании, в които има мажоритарни дялове. Новата градска администрация вече приватизира няколко от нейните пакети акции.

"ПИША ВИ ТРОЙКА, ПРЕФЕКТЕ!" ДА НАМЕРИШ ЧИНОВНИКА В МРЕЖАТА И ДА МУ РАЗКАЖЕШ

В столицата заработи геонформационен интернет портал "Нашият град. Програма за развитието на Москва". Той ще позволи на всеки москвичанин да види за реализацията на всички градски програми и да оценява качеството на тяхното изпълнение. Как изглежда това? През интернет влизаме в сайта gorod.mos.ru и избираме например програмата за благоустройството на, да кажем, Югозападния административен окръг. На екрана ще се появи списък с обектите, по които тази година са се извършвали дейности. Избираме конкретен ад-

рес: улица Белореченска № 12. Изяснява се, че тази година там е извършен ремонт на локалното платно, ремонт и боядисване на бордюрите, поставена е декоративна ограда, въведени са в ред малките ландшафтни форми. Ако живеете в този блок, имате възможността направо от компютъра да поставите оценка на изпълнените работи и да коментирате качеството на извършените работи, спазването на сроковете и така нататък. Тази информация веднага постъпва в префектурата, а също така в градските инспекции. Ще ви докладват за изпълнението.

Точка на картата От ден на ден расте търсенето на офиси в "Москва-Сити"

Билет за квартала на бизнеса

В очите на повечето москвичани "Москва-Сити" е просто строеж, който се проточи почти двадесет години. В същото време на територията на деловия център (ММДЦ) кипи живот.

ЛЮБОВ ПЯТИЛЕТОВА
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Благодарение на двете метростанции – "Международная" и "Изложбена", пътниците се озовават в самия център на Сити. Слизайки от вагона на метрото, те се озовават в огромен търговски център, където са представени всички най-популярни марки магазини, има цели етажи с ресторанти и заведения за бързо хранене, изложби, които се сменят почти всеки ден... Тук винаги е оживено и звучи музика, под чиито звуци едни отиват на работа, а други – просто да погледат единствения засега в Русия град на небостъргачите. Една част от тях вече е построена, а в съседство, без да нарушават общия ритъм на деловия център, стро-

В "Москва-сити" етажите се заселват в хода на строителството

"Москва-Сити" още дълго време ще бъде уникално място за работа и за живот

ителите ежедневно добавят етажи към все още неизградените кули. Правителството на Москва прие решение изграждането на "Москва-Сити" да бъде завършено за четири години. Сега се работи на пълни обороти, на обекта са ангажирани повече от три хиляди души, и техният брой непрекъснато расте. При завършването на строежа в самия ММДЦ ще има

23 000 паркоместа и още 10 000 – на прилежащата територия. Тук вече с охота се настаняват както руски компании, така и представителствата на много чужди. От една страна, на тях им е удобно да са в съседство с банки, консултантски компании и други финансови и делови структури, когато всички въпроси могат да бъдат решени, без да се губи време в пътувания. Но привлича и обслужването, каквото не може да предложи нито един от историческите палати. В близките две-три години тук ще бъде завършено централното ядро с кино- и концертна зала с 2 500 места и развлекателен център. Ще заработи и гигантски аквапарк. Накратко, комплекс "Москва-Сити" още дълго време ще бъде уникално място за работа, а за живот. Не е далеч денят, когато бизнесмените и чиновниците могат да не напускат кабинетите си, може би само за "частни срещи". Но в "Сити"-то вече се създават най-добри условия и за това.

ИТАР-ТАСС

ТОВА ТИ ЛИ СИ, ИЛИЧ? КАК ДВОЙНИЦИТЕ ИЗКАРВАТ ПРЕХРАНАТА СИ

В Тверския столичен съд започнаха слушанията по жалбата на двойниците на Ленин и Николай II срещу действията на столичната полиция. Със завидно постоянство актьорите са глобявани за хулиганство, употреба на спиртни напитки и за предоставяне на незаконни услуги. Но двойниците на Ленин и Николай II категорично отричат. В центъра на столицата с позирание припечелват 12 двойника на Ленин, Сталин, Брежнев, Николай II и други исторически личности. По правило те работят на двойки, в исторически контраст. Делят спечеленото поравно. Минималният стаж на исто-

рическият пост е 6-7 години. Някои тук са повече от 10. Много от тях така се вживяват, че не могат да живеят без това. Тази година почна първият двойник на Сталин, който бе навършил 70 години. Той го последно хогеше на своето работно място около Кремъл. Не ги покрива, по думите на актьорите, никаква мафия – доходите са прекалено ниски. Преди милиционерите арестуваха двойниците и им съставяха акт за гребно хулиганство. Налажаше се да плащат глоби от 500 рубли (прибл. 25 лв.). Но от това лято полицията започнаха да наказват по-строго – от хиляди рубли и нагоре.

Естрада Аркадий Райкин трябваше да развеселява народа, на когото не му беше до шеги. Той се справи с това

Главният сатирик на СССР

През цялата втора половина на ХХ век страната не можеше да си представи живота си без Аркадий Райкин. Наричаха го руския Чаплин. Новите хора почти не го познават. Сега искам да разбера какво беше това?

ВАЛЕРИЙ КИЧИН
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

На какво се смеее?

Той беше важен критерий за съвестност в регулирания механизъм на съветската идеология. Не толкова клапан за изпускане на парата, както сега обичат да казват, колкото, по думите на Гогол, катедрата, "от която наведнъж за цялата тълпа се чете жив урок". Урокът беше весел, действен и оставяше дълготраен спомен. Осмяното от Райкин сякаш ставаше табу в съзнанието: беше срамно да се превърнеш в обект на осмиване, защото хората щяха да почнат да те сочат с пръст.

Великият трагикомичен талант на артиста придаваше на всичко, което той представяше, втори и главен смисъл. Лесно се четеше, че пиандето в бира-

рията е пропаднал интелегент – колко му е да се пропиеш от живота в заключената страна! "Разбира се, трябва така да се изразяваш, че сам себе си да разбираш, а другите да не разбират. Това е силата на думите – че няма никакви думи и никаква сила!" Да разбереш първия смисъл тук е невъзможно, а втория, мисля, че е лесно. Тази лукавост винаги присъстваше в миниатюрите му, обичаха я и я очакваха. Той беше като шут в кралския двор – казваше истината, но така, че да няма за какво да се хванеш. Думички от рода на "рекбус-кроссворд" (игра с думите „ребус и кръстословица" – б.пр.) и "вкус спидифиский" (игра с думите „специфичен вкус" – б.пр.) се разпространяваха мълпниеносно из цялата страна и след това се използваша при всеки повод – неповторимата интонация на актьора, точно откритата маска за всеки един случай, всичко това веднага изплуваше в паметта и нямаше друг по-убийствен аргумент в споровете по онова време. "Има неща, които трябва да правим лично, самите ние. Даже при наличието на здрав колектив."

"Да, той превърна блиц-сатирата в изкуство, там има шедро-ври. Погледнете обаче с какво той се занимаваше, какви думи беше принуден да произнесе! От какви малки площадки той излизаше в космоса!" – с тъга в гласа казва синът Константин Райкин.

Интонация

Сатиричните хумористи, пишещи миниатюри за театъра му, оставаха в сянка: всички знаеха, че това го е казал Райкин. А за Райкин съчиняваха Михаил Зощенко, Евгений Шварц, Борис Ласкин, Владимир Поляков, Леонид Лиходеев, Михаил Жванецкий... Жванецкий и досега говори за това с определена доза обида: той е изобретил цял стил в хумористичната литература, но докато този стил принадлежеше на Райкин, никой даже не се досещаше за реалното авторство. От друга

ДОСНЕ

Аркадий Райкин

Аркадий Райкин е театрален и киноартист, режисьор, художествен ръководител на Ленинградския (от 1942 г.), а по-късно на Държавния театър на миниатюрите в Москва (от 1982 г., днес „Сатирикон А.И.Райкин", народен артист на СССР. Роден в Рига на 24 октомври 1911 г. Герой на Социалистическия труд, лауреат на Ленинската награда (1980 г.). По време на Великата отечествена война Аркадий Райкин изнася концерти на фронта. Умира на 17 декември 1987 година.

страна, спомнете си какви текстове ни приподнасяше от сцената най-популярният комедийен артист на страната. Прочетете ги просто с очи – всичките тези "В Гръцката зала, в Гръцката зала..." – смешно ли ви е? Смешно ни ставаше от това КАК Райкин произнасяше това. И как той мълчеше: в залата можеше да се чуе как в черепа на персонажите му скърцаха ръждясали зъбни колелца. И какви сложни па правеха краката му, какви йероглифи рисуваха фигурата му, ако той изобразяваше любимото състояние на един типичен наш човек. Разнообразието на неговите маски беше просто невероятно, феерично: стигаеше само да излезе на сцената и цялата зала вече радостно фантазираше с него. Неговото авторство беше за-

Разнообразието на неговите маски беше невероятно!

дължително условие – без това нямаше да има никакъв хумор. Точно така, както Жванецкий сега си върна своите текстове: той сам си ги чете от естрадата и без неговата индивидуалност те не биха били смешни. Защо хуморът – това е интонация. Една при Райкин, друга при Жванецкий, трета при Илф и Петров, които съумяха да вложат своята личностна интонация в стила на печатния текст. Без интонация хуморът се превръща в бездарно разказан виц.

Националност

В каква степен еврейските корени на Райкин го превърнаха в Райкин? Според мен в никаква. Шолом-Алейхем или Бабел – това е национална литература. Миниатюрите на Райкин са създаване на съветската естра-

Той беше като шут при кралския двор – казваше истината така, че да няма за какво да се хванеш

да, която е интернационална в основата си. Аз вкарвам в това понятие напълно възвишен смисъл. И съм уверен, че някога явлението на съветската култура отново ще бъде предмет на изучаване.

По едно време в СССР обявиха, че се ражда нова историческа общност – съветски народ, и аз не съм склонен, както много други, да се надсмивам над това. В единния съветски народ на теория нямаше място за национална или религиозна неприязън. В юношеските ми години няхах даже и идея, че в нашия курс се обучават и башкир, чуваш, украинка и двама евреи – това бяха просто състуденти, забележителни с културното си и физиономическо разнообразие. Може и да съм имал късмет, но никога не съм ставал свидетел на гонения или оскърбления по национален признак. По същия начин почти никой не се интересова-

Превърнали се в класика шеги

– Ше има изобилие! Но дали това ще бъде добре?

– Само като си спомня – потрепервам. А като потрепера, чак тръпки не побиват!

– Голяма къща, много хора, а няма с кой да си поговориш.

– Беше ужасно време, чувствахме се отвратително, но въпреки всичко имаше риба в Кама!

– Някои хора се чувстват много зле, когато на друг му е добре.

– Това не е музей, това е по-зле от квартално барче. Само минерална вода...

ше, от какъв народ е израснал нашият Райкин – той беше съветски артист и, повярвайте ми, това звучеше гордо.

Сатириктът и властта

Ленинградските власти така го ненавиждаха, че успяха да изгонят театъра му, прославил града и превърнал се в неразделна част от него, както и Ермитажа в Москва. Те го смятаха за антисъветист. Това беше чиновническа страхлива глупост: той като почти никой друг се бореше за Съветите – но "с човешко лице". Той вярваше, че това е възможно. Той служеше на това. Фактът, че с времето романтичната му мечта претърпя позорно крах, би станал крах и за него самия – ако той беше доживял до 91-ва година. Утопичният Град на слънцето грееше в сърцето му, както при много други в СССР, и той убедено го градеше във всяка отделно взета душа. Той вярваше в единоумислието – той се обръщаше към зрителите като към съюзници в борбата му с това, което наричаха остатъци от миналото. Затова атмосферата на неговите представления, по семейно доверителна, беше пронизана от доброта и светлина, които даряват на хората единната вяра. Тази вяра се отличаваше принципно от религиозната: вярваха не във висши сили, а в

собствената способност да се избавят от злото.

Друга работа е, че крайният ефект и от двете вери се оказа примерно еднакъв – нулев. За мен остава несъмнен фактът, че язвителните спектакли на Райкин изиграха своята санитарна роля.

Генералният секретар Брежнев беше по-умен от ленинградските партийни босове: той прие театъра в Москва и му постави задача. Може би, защото ленинградските босове се страхуваха от него, а той беше висша инстанция, той не се боеше от Райкин. Той просто се смееше на халливите реплики и доволно сумтеше. Пороците на съветската власт едновременно бяха и пороци, присъщи на човечеството. Известно е, че няколко миниатюри на Райкин, които той успешно четеше в СССР, бяха забранени за изпълнение в Англия – "ние, какво, не разбираме, че става дума за нас?!"

Лекота

Лекотата на неговите миниатюри, на превъплъщениата му и на актьорското му съществуване на сцената – всичко това беше заблуждаващо. В неговите миниатюри прозираше доброто, но без добродушие. Беше ясно, че този човек не отстъпва от принципите си. Чувстваше се вътрешната здравина на конструкцията.

Като всеки човек на идеи той ни щадеше нито себе си, нито другите. Той действително би могъл да бъде незаменим в творби на Молиер или Шекспир, беше велик артист. Но разбираше, че зрителят очакваше от него съвсем от нечистотията от съвсем друг калибър: Шекспир би бил прекалено тънък. В някаква степен спектаклите на Райкин бяха като инсценирани карикатури с уморително смешни колизии, но с прост морал. Той играеше миниатюрите си за глупаци и нищожества. Като Шекспир – до реална, пълна гибел.

Да не забравяме: артистът беше сериозно болен. Преди да ни напусне окончателно през декември 1987 г., той умираше три пъти – на 12, 26 и 60 години. "Той лежеше в болницата и чу как дежурната сестра говореше по телефона: "Ох, някой да дойде, тук един болен умира!" Този отпечатък на очакване на скорошния край винаги можеше да се усети в него. От това беше посивелият му кичур, а не от желание да бъде красив" – това отново са думите на Константин Райкин.

Беше ли актьорската му съдба щастлива? Отговорям с въпрос: бихте ли могли да назовете поне една щастлива актьорска съдба? Всеки нещо не е успял да изиграе или пък нещо да осъществи. Аркадий Райкин можеше да бъде голям драматичен артист. Но тогава нямаше да го има Аркадий Райкин. Ние бихме се лишили от толкова много в нашето изкуство, че би било страшно да си го представим. Всички хумористи на страната не биха могли да заменят един Райкин. Той сякаш сумираше в себе си мощното смехово народно начало, без което Русия като единство би престанала да съществува.

ОТКРИТ УРОК

Авторитет

Марина Корольова
МОСКВА

Авторитет. Тази дума е дошла при нас преди много време от немския, а там е влязла от латинския: auctoritas,

auctoritatis. Тя има две значения. Първото, както пишат речниците, е "общопринято влияние, основаващо се на знания, нравствени достойнства, опит". Тук трябва да отбележим, че не е възможно да си спечелиш много авторитети. Авторитетът си е авторитет.

И само в единствено число! Тази дума има и второ значение. Авторитет е човек, който се ползва с всеобщо уважение и признание. Тази дума има множество число, но тя винаги се държи като неодоушевно

съществително. Представете си, моля ви се, че той не признава авторитетите! Речниците, съвсем ясно защо, не са взели под внимание третото значение на думата авторитет - а то сега се превръща в едва ли не най-разпространеното. Авторитет е човек, който се ползва с всеобщо признание в криминалния свят. Тази дума в писмен вид обикновено се поставя в кавички.

Езиковедецът Владимир Новиков в своя "Речник на модните думи" привежда един показа-

телен епизод. При отбелязването на юбилея на известен артист, неговата дъщеря разказва следното в интервю по телевизията: "Моят баща винаги е бил авторитет за мен, в добрия смисъл на думата". Ще кажете, какъв друг смисъл би могла да има тази дума, освен добър? Ами ето такъв, жаргонен. Авторитет е главатар на престъпна групировка, онзи крадец, който по определение трябва да лежи в затвора.

Ето как тази дума (може би, за да се отличава от своите бра-

тя-близнаци) се държи тук в речта като одушевно съществително. Друго склонение - и думата става друга. И тук е нужна особена, изключителна, бих казала, предпазливост. Да речем, чиновник от трибунала казва: "Нам надо смелее опираться на религиозных авторитетов" ("Трябва по-смело да се опираме на религиозни авторитети"). Той го казва в един смисъл, а се получава съвсем обратното на това, което е имал предвид, - авторитети с криминален уклон.

И така, да повторим още един път: думата авторитет не може да се държи във винителен падеж множествено число като одушевно съществително, освен ако се няма предвид криминален авторитет. В последния случай действително ще е съвсем друга картина. Така че, ако ви се налага да използвате думата авторитет в жаргонното и значение, поне не го смесвайте с авторитет в обикновеното, нормално, законно значение. Иначе ще погубите хубавата дума!

Сканди Проверете речниковия си запас

1. ДОЧЬ ИОСИФА СТАЛИНА
ИНДИЙСКИЙ ФАНИК
«МЕХАНИЧЕСКИЙ» СТИЛЬ МУЗЫКИ
СЛАДКО-ГОЩАРИЯ
НАД ПЕРВЫМ ЧЕМПИОНОМ МИРА СОЗДАВАЯ НАПЯТНОЕ ДИНАМИЧЕСКОЕ ПОЛЕ
2. «ЗОЛОТОЙ...»
ЧЕМ НАИМЕНАЕТСЯ ВЕСНА?
«БАРМАЛЕРСКИЙ МАТЕРИОС»
ГДЕ РАБОТАЕТ «ГЛАВНЫЙ МСТИТЕЛЬ» ИЗ ДЕТЕКТИВНОГО СЕРИАЛА «ТЕАТР ОБРЕЧЕННЫХ»?
ЛЮБИМЫЙ СЧАСТЛИВЦА
КТО ИЗ АНГЛИЙСКИХ КЛАССИКОВ СПАСАЛ ШТУРМ КОМАНДА В СВОЕЙ ПОЕМЕ «ДОН ЖУАН»?
ЦВЕТОК, СТАВША НАГРАДОЙ НА СОСТАВЛЯЮЩИХ МИНЕРАЛОВ В СРЕДНЕВЕКЕ
ГРУСТЬ ПО ТОМУ, ЧЕГО НЕ БЫЛО
«ПРИЗНАТЬ... У СВОИХ ДРУЗЕЙ ЕЩЕ ТРУДНЕЕ, ЧЕМ ПРИЗНАТЬ ЕГО У СВОИХ БРАТОВ»
ВАРИАНТ КИСЛОРОДА
СТОЛБИЦА ЮЖНЫХ КОРЕЙСКИХ
3. «ГЕРБОВАЯ ПТАХА»
ТАКИ У БЕЛЫХ КОСОВ
У КОГО БОЛЬШЕ ВСЕГО ПОЗВОНКОВ?
4. «УРАШЕННЕ НЕВОСТОРОНА»
ЧТО ИНТЕРЕСУЕТ БОТАНИКА?
КУДРИ БАРАШКА
ПТИЦЫЙ ГОМОИ
ЦИТРУС ДЯДЬ «МОКИТО»
ГАЛЕРИЯ, НО ИРИНЕ
САМАЯ СКОРОСТНАЯ ИЗ АКУП
5. «СЕРДЦЕ...»
«ВСЕВИДЯЩЕЕ»
«ПРИЗНАТЬ... У СВОИХ ДРУЗЕЙ ЕЩЕ ТРУДНЕЕ, ЧЕМ ПРИЗНАТЬ ЕГО У СВОИХ БРАТОВ»
«ГЕРБОВАЯ ПТАХА»
ТАКИ У БЕЛЫХ КОСОВ
У КОГО БОЛЬШЕ ВСЕГО ПОЗВОНКОВ?

ОТГОВОРИ

1. Сталина
2. Золотой
3. Гербова птаха
4. Урашение невостонона
5. Сердце

Избрани стихове от руски поети

Дмитрий Воденников е завършил факултета по филология към университет по педагогика. Работи в Радио Русия; той е създател и водещ на програмата за съвременна руска лите-

ратура "Записките на неопита" и "Своята камбанария". Той е един от съставителите на антологията на най-нова руска поезия "Девет измерения" (2004). Автор е и на книги.

ДМИТРИЙ ВОДЕННИКОВ
Из цикъла "Стихи обо всем"
Влюбленные смотрят друг другу в глаза, но не видят тебя, а видят куски мешковины и куклу из тряпок.
— Посмотри на меня! — Я совсем не твоя судьба, я товарищ тебе, твой любовник, цветок и собака.
...Кстати, о собаке. Когда я ложусь спать и выключаю свет, она стоит внизу у кровати, там, в темноте, и терпеливо ждет, когда я ей дам команду: — Иди сюда. (Она очень воспитанная собака). И вот я говорю: иди ко мне! — и она начинает прыгать, прыгать, как оглашенная, цепляясь передними лапами за кровать, вытягивая морду, подрагивая невидимыми миру ушами, карабкаясь и срываясь. Она так отчаянно хочет выбраться ко мне из этого мрака, так хочет забраться сюда, пог-

Дмитрий Воденников
защиту, в привычную жизнь, на подушку, в родное тепло, что мне вдруг начинает казаться, что это другой мрак и другие прыжки... Как будто я зубу ее из тьмы, она прыгает, прыгает и когда-нибудь не допрыгнет.

АНЕКДОТИ ОТ МОСКВА

Только в Москве, чтобы встретить друга из Болгарии, нужно выезжать в аэропорт на 2 часа раньше, чем он вылетает!
— Батюшка! Ну вот я — не пью, не курю, работаю как вол, жене не изменяю! Неужели я неправильно живу?!
— Отчего же? Правильно, сын мой. Но зря.
Поздняя ночь. Мужчина спускается к соседям снизу:
— Убавьте, пожалуйста, музыку. Невозможно уснуть.
— Мы развлекаемся и не соби-

раемся ничего убавлять!
— Как это понимать?
— Да как хотите, так и понимайте.
— Хорошо, я понял это как то, что вы заказали себе потоп.
Планы на будущее, не соответствующие вашим финансовым, умственным и физическим возможностям, называются мечтами.
Если вы вернулись домой поздно, а жена вам улыбается, значит, вы попали в чужую квартиру

Руска кухня Тази същата некрасовска тюря

Някои традиционни старинни руски ястия днес не само се употребяват за храна, но много хора не са и чували за тях. Може би това се е случило, защото те са били характерни за селската среда, а в градската не са били употребявани. Спомнете си безсмъртните стихове на поета Николай Некрасов: "Кушай тюрю, Яша, молочка-то нет..." Какво пък, нека да се опита-

ме да сготвим тюрю. Това най-разпространено и неизискано старинно постно блюдо е представлявало чиния със студена подсолена вода, с плаващи в нея парченца хляб и начупен зелен лук. Впрочем, може да опитате да разнообразите малко това блюдо. В тюрю също така се добавят и сурови зеленчуци (може да се сварят преди това), листа, ко-

рени, треви, диви растения, подходящи за храна, а също така и практически всички видове млечни продукти — като простокваша и ряженка. Майонеза също е подходяща. Сложете живовляк и лобода в кипяща солена вода и бързо я докарайте до кипене, веднага свалете от огъня и охладете до стайна температура. Преди сервирането начупете на дребно зелен лук, подправе-

те с растителна мазнина и сложете вътре сухари.
Ще са ни нужни:
1 л вода; 2 с.л. дребни сухари от ръжен хляб; 1 луковича;
1 с.л. пресен накъсан на дребно живовляк;
1 с.л. накъсана на дребно прясна лобода; сол; 1 с.л. растителна мазнина.

Готвач Юс

ГЕОРГИО

ВЪПРОС&ОТГОВОР

Пътят, който води към храма

МАНАСТИРСКИЯТ НАМЕСТНИК ИЗДАДЕ КНИГА, КОЯТО ВЕЧЕ Е НАРЕЧЕНА „ПРАВОСЛАВЕН БЕСТСЕЛЪР“

На последния Московски международен книжен панаир в сензация се превърна книгата на наместника на Сретенския манастир архимандрит Тихон Шевкунов „Несветите светци“.

Герои на тази книга, освен великите старци, ковчежници и наместници, са Булат Окуджава, Сергей Бондарчук, Андрей Битов, тъщата на маршал Жуков, вчерашен високопоставен началник и неговата дъщеря, авторът на известните днес на всички песни йеромонах Роман, главният прокурор Владимир Устинов, крадецът, престорил се на монах, президентът Елцин, посетил Печора. И разбираш: във вярата и Църквата няма нищо анахронично и маргинално.

Бих казала, че най-поразителното във вашата книга е решението да говорите без заобикалки за „невидимия свят“ и неговото въздействие върху видимия свят.

Сложно е да опишеш чудо. Аз се опитах да разкажа за поразителните и необичайни истории, на които са станали свидетели много хора. Всички тези истории са проверяеми и са били видени от известни личности. Можете тях да ги питате, те ще потвър-

ЗА АВТОРА

Архимандрит Тихон

Църковният опит на отец Тихон започва с послушание в манастир. Интелигентното московско момче, студент в Националното училище по кинематография, е чистело отходните ями и оправяло оборите на кравите. Тихон не драматизира този период, но си личи колко неравни места, тръни и рани от гвоздеи му е донесъл опитът в манастирското общежитие. По някакъв начин този опит е прелял не в обичи, не в самосъжаление, не в привичната неспособност да се радваш заедно с другите хора, а в едно такова непознато и такова странно познато смирение и послушание.

дят. Че даже следвайки известната фраза на Шекспир „Има много на света, друже Хораций, което нашите мъдrecи даже на сън не са виждали“ – ще добавят някоя и друга история от себе си. Аз се опитах почти документално да разкажа за света, който се намира близо до нас. Съвсем близо до обичайното и обикновеното. Ние, записани в много важните и суетни дела, дори не го забелязваме. Не забелязваме главното. Все пак съм срещал хора, които са се спрели на най-главното. Един свещеник-монах така каза за себе си: „Аз не съм монах, но съм виждал истински монаси“. Аз бих казал същото.

Вашите герои, старците от Псково и Печора отец Йоан Крестянкин, отец Серафим, вероятно ще бъдат прославени като светци. В книгата има и много забавни истории за „несвети“ светци.

Но не защото исках да разсмея читателя, а защото в този „свят до нас“ има много радостни неща. Макар че има и трагични. Но това не са глухи трагедии, завършващи с отчаяние. Печал и трагедия винаги водят към някакви удивителни пробиви.

Сред вашите герои има много

известни в цялата страна хора...

В техния живот са се случвали поразителни духовни събития. Може би това ще добави убедителност в разговора за живота в Църквата, а на нас осъзнаване, че в света „край нас“ ние сме пълноправни граждани и наследници. Ако човек не се обърне към него, няма да се изпълни най-важното запознаване в живота му – с Бог и със самия себе си. И така много хора изживяват живота си, без да се срещнат със самите себе си.

Какво може да е признак, че тази среща се е състояла?

Този момент е много определен и несъмнен и той е свързан с покаянието. Но не като някакво специално самоунижаване, както по инерция мислят много хора, а най-последната истина. На гръцки това се казва „метанойя“ – промяна на ума. След него човек започва по свършено нов начин да гледа на света и на себе си.

Истинското покаяние е удивителен процес на познаване на самия себе си и на света. В православната църква специално учат на този древен, но винаги съвременен път. Срещата със

Корицата на новата книга

самия себе си не отрича нищо скъпо на човека, нито грижите за семейството, нито службата на делото си. Напротив, тя хармонизира целия строй на човешкия живот. Макар човек непрекъснато да се скита от този прекрасен и забележителен свят в нашия, който „е обхванат от зло“ и „потънал в отчаяние“.

Как избрахте стила на разговор с читателя?

Не съм обръщал специално внимание на стила. Не обичам нравоученията и дидактиката, тя винаги е скучна. Свидетелствата са най-важното, което имаме. Даже и Евангелията са свидетелства на апостолите за живо-

та им с Христос. Министърът на културата Александър Авдеев, като прочете книгата, ми каза, че е потресен от това, че монасите и миряните живеят много по-интересно от хората извън Църквата.

За читателя с опит от интернет-четене е интересно, че са включени различни жанрове, записки, цитати.

Написах една книга за приятелите си. Паството, студентите, манастирското братство постоянно ме молеха да записвам всичко, което им разказвам, за да остане жив споменът. Така се стигна до тази книга.

Пишех в колата, в самолета, да ме прощават, даже на различни събрания – просто нямах друго време. Ние, свещениците, сме и бригадир, и преподаватели, и възпитатели в детски домове, аз съм и председател на колхоз в Рязанска област. Просто съм затрупан от работа, все тичам нагоре-надолу. Но остава задължението ми пред хората, с които трябва да говоря на нестопански теми. Тази книга е опит да изпълня това задължение.

Беседова
Елена Яковлева

Как постъпвахме в манастира

Общо взето, в манастира, в началото на 80-те години, в крайна сметка не постъпвахме, а бягахме. Мисля, че ни смятаха донякъде за луди. А понякога не само донякъде. Идваха да ни вземат нещастни родители, безутешни съпруги, гневни професори от вузовете, в които се учехме. За един монах (а той беше избягал, след като беше излязъл в пенсия и възпитал до децата си) идваха синовете и дъщерите му и викаха, та се чу-

ваха в целия манастир, че ето сега ще си вземат татенцето въкъщи. Скрихме го зад едни огромни кошници в стария навес за карети. Децата ни уверяваха, че баща им се е побъркал. А той просто 30 години денем и нощем си е мечтал, кога най-накрая ще може да служи в манастир. Прекрасно го разбирахме. Защото бяхме напуснали станалия безсмислен за нас свят и бяхме се отправили на търсене на открилия се внезапно пред нас Бог. Това беше почти

както по-рано момчетата са бягали да стават юнги на кораб. Зовът на Бог беше несравнимо по-силен. Нямахме никакви сили да го преодолеем, или по-скоро ние безгрешно чувствахме, че ако не се отзовем, то безвъзвратно ще загубим самите себе си. И даже ако получехме целия останал свят с всичките му радости и успехи, той нямаше нито да ни е нужен, нито да ни е мил.

Откъс от книгата
„Несветите светци“

РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ – Е СЪВМЕСТЕН ПРОЕКТ МЕЖДУ В. „ДУМА“ И В. „РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА“. СТРАНИЦАТА В ИНТЕРНЕТ Е: WWW.RG.RU, WWW.RBTH.RU. Е-MAIL: BG@RBTH.RU; ТЕЛ./ФАКС: +7 (495) 775 3114. АДРЕС: УЛ. ПРАВДА 24, СГРАДА 4, МОСКВА, РУСИЯ 125 993 РЪКОВОДИТЕЛИ НА ПРОЕКТА: ЕВГЕНИЙ АБОВ (РУСИЯ) И ЮРИЙ БОРИСОВ (БЪЛГАРИЯ). РЕДАКТОРИ НА ПРОЕКТА: ЮРИЙ СОВЦОВ (РУСИЯ) И ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ (БЪЛГАРИЯ). Е-РАПЕР ВЕРСИЯ НА ПРИЛОЖЕНИЕТО СЕ НАМИРА НА: HTTP://WWW.RBTH.RU РЕКЛАМА: МОСКВА – ЮЛИЯ ГОЛКОВА GOLOKOVA@RG.RU; СОФИЯ – ДЕЯ ЙОРДАНОВА PR@DUMA.BG ©2011, „РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА“ АД. АЛЕКСАНДЪР ГОРБЕНКО – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕДАКЦИОННИЯ СЪВЕТ. ПАВЕЛ НЕГОИЦА – ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР. ВЛАДИСЛАВ ФРОНИН – ГЛАВЕН РЕДАКТОР. ВСИЧКИ ПРАВА ЗАПАЗЕНИ. ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ИМАТ ПРАВО ДА СВАЛЯТ И ПРЕПЕЧАТВАТ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ТОЗИ САЙТ ЕДИНСТВЕНО ЗА ЛИЧНИ И НЕТЪРГОВСКИ ЦЕЛИ. ПУБЛИКУВАНЕТО ИЛИ РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА КАКВОТО И ДА БИЛО СЪДЪРЖАНИЕ ОТ САЙТА Е СТРОГО ЗАБРАНЕНО БЕЗ ПРЕВАРИТЕЛНО ИЗРИЧНО ПИСМЕНО СЪГЛАСИЕ ОТ „РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА“. ИЗДАНИЕТО НЕ НОСИ ОТГОВОРНОСТ ЗА НЕПОИСКАНИ РЪКОПИСИ И ФОТОГРАФИИ. „РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ“ СЕ НАДЯВА ДА ПОСЛУЖИ НА СВОИТЕ ЧИТАТЕЛИ КАТО ЦЕНЕН ИЗТОЧНИК. НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПО-ДОБРОТО РАЗБИРАНЕ НА РУСИЯ. Е-MAIL: BG@RBTH.RU ФАКС: +359 (2) 4894313

Забравили сме да ви разкажем нещо интересно? Споделете с нас!
bg@rbth.ru

Що за призрак броди по Европа и Америка?

В СЛЕДВАЩИЯ БРОЙ

Ноември 24

Лесен достъп до електронното съдържание

rbth.ru/e-paper

За реклама в изданието търсете:

В Москва
sales@rbth.ru
тел. +7 (495) 775 3114
факс +7 (495) 988 9213

В София Дея Йорданова
pr@duma.bg
тел. +359 (2) 970 52 07